

ülemale loormale mõistust walguse küünlast. eluteel. Igaüks, kes seda jumaliku küünalt oskab tarwitada ja oma liif neid tööle wiitab liigutada, se leiab kõigera-
mast wiletsusest peasmist. Aga seda ei tohi sa mite us-
kuda, et Jumal sind imelikul kombel tuleb toitma ja
katma, kui sa oma käed laiskuses julle paned ja oma
meele mõistust, mis sulle siin abimeheks anti, ei wiit-
tarwitada. Arwa esiteks, wennike, mis sa tead etewõt-
ta, ja siis mine arwamise jälgil koke kiirest tööle, siis
leiab sa oma igapäawast leiwapalukest. Sina ei ole
„linnute taewa al,“ ega „lilleke wälja peal,“ kes tööta
wõiwad elada, kuida tähendamise sõna ütleb. Aga ka
linnute ei wõi ilma tiibade liigutamata oma elu ülespi-
dada, waid peab hommikust õhtuni lendama ja toitu ot-
sima, kui nälga ei taha surra. Igas seisuses, olgu üle-
mal ehk alamal, leiame seatud raea-piired, kus igamees
oma tallitust peab täitma, üks põldu harides, teine am-
meti tööle, teised jälle mitmel muul kombel. Kes midagi
oma seadusest tegemata jätab, se ei ole oma kohut mite
täitnud; sellepärast õnnelik igaüks, kes lahkumise tun-
nil, käsi rinnule pandes, wõib ütelda: Ma olen nõdra
aru ja jõudu mõõda igapidi oma seadust täitnud.

Kui siin natuke teelt efsides jutu kõrwale juh-
tusin, palun seda mite pahaks panna, ja lähän siis
kolm aastat iljemine, kus Jüri talust lahkusime, 1815
jenna jälle tagasi. Sõda aastade raskeuse jälged olid siin
kustunud, ja sügise, kus meie õue wärawast sisse astu-
ne, paistab kene uus tuba, juba sarikad ja ridwad peal,
e kui kene nukuks puie wahelt meie silma. Koht näi-

tab otsekui uus, kõi lagunend ja lohakille jäänud as-
jade jäljed on osaw, wirt peremehe käsi õue pealt ära-
kõristanud; aiadgi aedade ja õue ümber on igas kohas
uned ja kindlad. Endine wana tuba, kus tännini sees
elati, pidi rehehooneks jääma, kui uus tuba walmis
saab, lamber tulewal kewadel toa küllest äralahutud saa-
ma, ja kõlblikud palgid uue aida ehitamise lisaks wõeta-
ma, sest wana ait oli nõnda mädanend, et kange tuule
aial maha kipus langema. Kuhu poole waataja film
ial puutus, leidis ta rõema, südamliku rõemu kõige üle,
mis peremees mõõda läinud kolme aastaga oli toimeta-
nud. Kufi põllul seisib nabra nabra kõrwas kui kõige
paremal mõisa wäljal ja sest jaut, mis tänawusest lei-
kusest oli peksetud, näitas wälja, et Jüri endine tõuta-
mine tõeks tahtis minna. Ta oli külwatud waka asemelt
juba ligi ühelsa waka rukid aita pannud. Kes mulla
põrmu terasema filmaga tähelepäni, mis sel aial, kui
Jüri talusse tulnud, ülesküntud sõõdi ja lahja jäätmaa
sarnane olud: leidis nüüd musta-tõmmukat rammust
mulda, mis kõnts, muda ja sõnnik aast aastalt olid sün-
nitanud. Suwivilja põllud olid mullu ja tänawu suwel
juba kümne ja ühteteistkümne kordse seemne kannud, üks
and, mis igal aial ei tohi loota, sest et suwivilja wood
enamist ika sedawiisi näitab, kuida ilmad on. Põud ja
üleliigne wihmamärg, niisamate aegsaste jõudwad õõ
külma-ärmatised on suwe-wilja põldudele palju kahju-
tumad kui rukile, mis — kui oras sügise tugewast oli
mätastanud ja talwel lumest rikumata jäi — kewade wõ-
suma hakanud, rammusal põllul palju wäham üleliiga